

Ansøgning

Terapeutisk bistand til forældre til børn med handicap

Kommune

Københavns Kommune

Puljens formål: Formålet med puljen er at styrke kommunernes mulighed for at iværksætte, udbrede og afprøve længerevarende og individuelt tilpassede familierapeutiske forløb for familier med et barn med varig og betydelig funktionsnedsættelse, således at det sikres, at familierne i højere grad end i dag modtager støtte til at mestre hverdagen på det rigtige tidspunkt, så hele familiens trivsel understøttes.

Projektets formål

Når forældre får et barn med handicap/kronisk sygdom, udløser det ofte en sorg-krise reaktion hos forældrene, samtidig med at hverdagen med et handicappet barn kan stille store krav til forældrenes psykiske og fysiske mestring. Det er projektets formål at øge det fysiske og psykiske helbred hos forældre til børn med handicap i Københavns Kommune. Dette skal ske i form af en tidlig og forebyggende indsats for forældre til børn med varig og betydelig funktionsnedsættelse, så det sikres, at familien støttes til at kunne mestre hverdagen på det rigtige tidspunkt til gavn for hele familiens trivsel. Indsatsen skal ske i form af terapeutisk bistand, som skal ydes umiddelbart efter, at kommunen er blevet bekendt med familien.

Projektet indeholder følgende elementer:

- Tidlig indsats (kontakt inden for de første tre måneder efter kommunen har fået kendskab til familien).
- Tilbud om deltagelse i et familierapeutisk forløb bestående af individuel terapi/parterapi med fokus på sorg- og krisebearbejdning kombineret med deltagelse i enten et PREP eller KIFF kursusforløb, som er målrettet til at udvikle forældrenes mestringsstrategier, kommunikation og evne til problemløsning.
- Tilbud om individuel/parterapi med fokus på sorg- krisebearbejdning samt terapeutisk støtte til udvikling af mestringsstrategier, kommunikation og evne til problemløsning.

Problemet dette projekt søger at afhjælpe er følgende:

Mistrivsel og manglende mestringsevne i familier med børn med handicap.

Projektet skal medføre nedenstående forandring for målgruppen

Forældre til børn med handicap oplever en større trivsel i form af et bedre fysisk og psykisk helbred, og kan håndtere og mestre hverdagens udfordringer for familier med et barn med handicap, så hele familiens trivsel øges.

Projektet kan give følgende gevinster på langt sigt:

- Flere familier bliver sammen, færre skilsmisser.
- Flere børn med handicap oplever selvstændighed og større grad af livskvalitet grundet forældrenes indsats i tilknytning til barnets udvikling.

- Flere forældre fastholder deres tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Flere søskende oplever at få den fornødne forældreomsorg så de kan leve et godt børneliv.
- Færre børn med handicap bliver anbragt.
- Færre familier har brug for at sende deres barn med handicap i aflastning.

Projektets målgruppe

Målgruppen er familier med børn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktions- evne. Målgruppen omfatter både familier med nyfødte børn med nedsat funktionsevne og familier, hvor funktionsnedsættelsen konstateres under barnets opvækst. Familierne skal kunne drage fordel af deltagelse i de familierapeutiske forløb, dvs. at der skal være potentiale for at mindske eksisterende mistrivsel, stress og sorg-krise reaktioner i familien. Målgruppen for projektet vil også høre ind under den personkreds, der efter lov om Social Service § 11, skal tilbydes familievejledning via familievejlederordningen.

I 2014 blev der henvist 167 familier til Familievejlederordningen i Københavns Kommune. Ud af de 167 familier blev 16 henvist til mere relevante tilbud, 151 familier blev tilbudt familievejledning hvoraf 107 familier takkede ja til familievejlederordningen.

På baggrund af tallene fra 2014 er det vores vurdering, at ca. 90 % af de 107 familier på årsbasis vil være i målgruppen for projektet.

Med udgangspunkt i projektets tidsplan vil der være en periode for rekruttering på 13 måneder. Det forventes, at 50 familier vil blive omfattet af projektet, hvoraf der vurderes at være et frafald på 10 %. Det betyder, at vi forventer, at 45 familier gennemfører et af de tre familierapeutiske forløb i perioden januar 2016 til oktober 2017.

Projektets plan for rekruttering af målgruppen

Målgruppen for projektet er lig den personkreds som skal have tilbud om familievejledning jf. Familievejlederordningen. I tråd med familievejlederordningen vil de familier, der er i målgruppen for projektet blive kontaktet inden for de første tre måneder efter, at kommunen har fået kendskab til familien med et barn med handicap og/eller kronisk sygdom.

De familier, som tilhører projektets målgruppe, vil primært blive rekrutteret via en indledende kontakt med familievejlederen.

Beskrivelse af rekrutteringsprocessen

1. besøg jf. Familievejlederordningen

Familievejlederen møder familien med et barn med handicap/kronisk sygdom via Familievejlederordningen. I forbindelse med den første kontakt med familien er det familievejlederens opgave, hvis familien er inden for målgruppen, at drøfte med forældrene, om de kunne være motiverede for at deltage i projektet. Hvis familien er indenfor målgruppen og motiverede for at deltage, orienterer familievejlederen familien om, at de umiddelbart i dagene efter vil blive kontaktet af visitatoren fra projektet, som vil komme hjem til dem og fortælle mere om projektet, hvorefter de sammen kan lave en vurdering af, om de skal deltage.

Opfølgende aktivitet

Hvis familien siger ja til et besøg af visitatoren, kontakter familievejlederen den faglige visitator fra projektet og udleverer kontaktoplysninger mm på familien.

2. besøg

Den faglige visitator kontakter familien og aftaler et besøg. På besøget skal visitatoren følgende:

- a) Visitatoren skal på baggrund af en indledende snak vurdere, om familien er i målgruppe for projektet eller om familien skal have et andet tilbud.
- b) Visitatoren skal fortælle om projektet herunder krav til evaluering, aktiv deltagelse mm.
- c) Visitatoren tester forældrene med Parental Stress Scale (PSS) testen.
- d) Visitatoren afslutter med at fortælle, hvilket familierapeutisk forløb familien vil blive tilbudt.

Opfølgende aktivitet

Visitatoren giver nu projektlederen følgende information:

- a) Data på familien, herunder resultatet af PSS testen og eventuelle andre test til brug i evalueringssøjemed.
- b) Øvrige oplysninger som er relevante for familiens deltagelse i projektet herunder brug af tolk mm.

Projektlederopgave

Det er nu projektlederens opgave at registrere og dokumentere familiens deltagelse i projektet.

Visitoropgave

Foruden ovenstående er det visitatorens ansvar at koordinere familiens deltagelse i et af de familierapeutiske forløb, inklusiv de individuelle terapisaftaler, som foretages af Familiehusets tilknyttede psykolog.

Øvrige rekrutteringsindgange:

Det forventes, at hovedparten af familierne vil blive rekrutteret via familievejlederen, men i dette projekt åbnes også for, at familier inden for målgruppen kan blive rekrutteret via øvrige tilbud til forældrene. Det betyder, at der konkret vil kunne være yderligere fire indgange, hvorfra familier inden for målgruppen vil kunne blive rekrutteret:

1. Undervisningstilbud i regi af Familiehuset indenfor de første 3 måneder efter at kommunen er blevet bekendt med familien med et barn med handicap
2. Netværksmøder for forældre til et barn med handicap i forbindelse med nyudredning indenfor de første 3 måneder efter at kommunen er blevet bekendt med familien med et barn med handicap
3. Indledende kontakt med sagsbehandlere for forældre til et barn med en erhvervet hjerneskade (sagsbehandler i myndighedscentret)
4. Københavns kommunes børne- og unge forvaltning som også modtager nydiagnosticerede børn med handicap/kroniske sygdom

For "øvrige rekrutteringsindgange" gælder samme rekrutteringsproces, som tidligere beskrevet, dvs. fagperson kontakter visitator for projektet.

Materiale: Der vil blive udarbejdet en pjece, som beskriver formålet med projektet, forældrenes forventede udbytte af deltagelse i projektet, forventninger til forældrene om deltagelse i evaluering mm. Pjecen målrettes forældre i målgruppen, men skal også kunne bruges til de rekrutterende samarbejdspartnere, så der ikke er tvivl om, hvordan man rekrutterer en familie til projektet.

Antal forskellige brugere

Som beskrevet i afsnittet projektets målgruppe har vi på baggrund af data fra 2014 vurderet, at det er realistisk, at knap 100 familier i løbet af projektperioden vil være i målgruppen, og at cirka halvdelen af disse familier vil være motiveret for at deltage i projektet.

Projektlederen vil løbende modtage data fra visitatoren i forbindelse med, at familierne rekrutteres og testes. Det er projektlederens opgave at indsamle, bearbejde og sende data fra projektet til ekstern evaluatør jf. krav i puljeansøgningens vejledning.

Antallet af brugere pr. projektår er:

- 46 familier bliver rekrutteret i 2016
- 4 familier bliver rekrutteret i 2017

Forklaring på ovenstående tal er, at rekrutteringsperioden løber fra januar 2016 til og med januar 2017, da hvert enkelt forløb skal være afsluttet inden for 9 måneder, og der i projektet afsættes november/december 2017 til afrapportering og analyse.

Mål på brugerniveau

Nedenstående mål opgøres på baggrund af antagelse om, at 45 familier gennemfører et af de tre familierapeutiske forløb.

Mål:

- A) 80 % af de 45 familier får en bedre PSS score efter at have gennemført et familierapeutisk forløb.
- B) 70 % af forældrene oplever at kunne bearbejde egen sorg-krise reaktion.
- C) 80 % af forældrene oplever at have en mere hensigtsmæssig kommunikation indbyrdes i familien.
- D) 80 % af forældrene oplever, at kunne samarbejde mere konstruktivt i forbindelse med konflikter i hverdagen.

Aktiviteter og forandringsteori:

I dette afsnit vil vi redegøre for hvordan valget af hovedaktiviteterne i projektet skal understøtte, at vi opnår den ønskede virkning med projektet.

For at nå så bred en gruppe af forældre som muligt, indgår der i projektet tre forskellige familierapeutiske forløb, som familierne kan blive visiteret til.

Familierapeutisk forløb A

Forløbet udgøres af 15 timers PREP-kursus samt 5 timers individuel/parterapi og er målrettet forældre i parforhold.

PREP står for *Prevention and Relationship Enhancement Program*. PREP er et forebyggende og relationsudviklende kursus, som har fokus på at styrke forældrenes kommunikationsmønstre og evne til konfliktløsning. Undersøgelser viser, at deltagelse i et PREP-kursus påvirker deltagerens tilfredshed med parforholdet i positiv retning samtidig med, at kurset har en positiv effekt på deltagerens mentale trivsel (kilde: Center for Familieudvikling).

Den individuelle/parterapi vil indeholde sorg- krisebearbejdning samt terapeutisk støtte til udvikling af mestringstrategier, kommunikation og evne til problemløsning i hverdagen.

Når forældrene har deltaget i forløbet vil de få tilbud om at deltage i en netværksgruppe for forældre til børn med handicap. Tilbuddet indgår ikke som en aktivitet i dette projekt, da Familiehuset allerede i dag udbyder disse netværksgrupper.

Vi estimerer, at 26 familier ud af 50 familier vil blive rekrutteret til forløb A.

Familieterapeutisk forløb B

Forløbet udgøres af 15 timers KIFF-kursus samt 5 timers individuel/parterapi og er målrettet forældre der er skilt, men som begge har samvær med barnet med handicap.

KIFF er forkortelsen for "Kursus i Fælles Forældreansvar". KIFF bygger på forskningsbaseret viden blandt andet fra PREP konceptet. Kurset har fokus på at styrke forældrenes kommunikation og samarbejde om barnet. KIFF har desuden fokus på at styrke forældrenes mestringsevne, så de får mere overskud til sig selv og barnet i hverdagen.

Den individuelle/parterapi vil indeholde sorg- krisebearbejdning samt terapeutisk støtte til udvikling af mestringsstrategier, kommunikation og evne til problemløsning i hverdagen.

Når forældrene har deltaget i forløbet, vil de få tilbud om at deltage i en netværksgruppe for forældre til børn med handicap. Tilbuddet indgår ikke som en aktivitet i dette projekt, da Familiehuset allerede i dag udbyder disse netværksgrupper.

Vi estimerer, at 12 familier ud af 50 familier vil blive rekrutteret til forløb B.

Familieterapeutisk forløb C

Der vil være nogle familier, som af forskellige årsager kan have svært ved at deltage i forløb A og B, blandt andet fordi undervisningen foregår i plenum. Kurset kan også være målrettet enlige forældre, hvor der er en særligt begrundet årsag til, at det kun er den ene forælder, der deltager i kurset.

Familier inden for målgruppen til projektet, der ikke vil kunne profitere af deltagelse i forløb A eller B vil blive visiteret til forløb C.

Forløb C udgøres af 10 timer individuel terapi, hvis man er enlig, og 15 timers terapi hvis man er et par samt 5 timers gruppeforløb uanset om man er enlig eller par. Hovedparten af forløb C vil foregå i forældrenes eget hjem, mens gruppeforløbet vil blive afholdt enten på Familiehuset eller i et af de deltagende familiers hjem.

Den individuelle/parterapi vil indeholde sorg- krisebearbejdning samt terapeutisk støtte til udvikling af mestringsstrategier, kommunikation og evne til problemløsning i hverdagen. Gruppeforløbet sammensættes ud fra forældrenes forudsætninger, og vil tematisk tage udgangspunkt i mestring af familielivet og netværksdannelse på tværs af de deltagende forældre. Gruppeforløbet er en fast del af forløb C.

Når forældrene har deltaget i forløbet vil de få tilbud om at deltage i en netværksgruppe for forældre til børn med handicap. Tilbuddet indgår ikke som en aktivitet i dette projekt, da Familiehuset allerede i dag udbyder disse netværksgrupper.

Vi estimerer, at 12 familier ud af 50 familier vil blive rekrutteret til forløb C.

For yderligere information om de tre familieterapeutiske forløb henvises til tabel 1, 2 og 3 i bilag A.

Uddannelse og afholdelse af de familierapeutiske forløb

Der vil i begyndelsen af projektperioden være et aktivitetsspor, der omhandler uddannelse af familiekonsulenter (fra Familiehuset) til kursusledere i PREP og KIFF samt forberedelse, opstart og afvikling af kursusforløbene.

Rekruttering

Umiddelbart fra projektets start vil der blive igangsat et aktivitetsspor, der udgør hele rekrutteringsprocessen herunder også udarbejdelse af informationsmateriale om projektet.

Evt. grafisk fremstilling af forandringsteori:

I den fremsendte grafiske fremstilling af projektets forandringsteori er det illustreret, hvordan de enkelte aktiviteter hænger sammen, og hvordan aktiviteterne bidrager til at opnå den ønskede forandring for målgruppen.

Tidsplan for projektets aktiviteter:

Se venligst bilag B.

Organisation og ledelse:

Projektet vil blive forankret i Staben i Borgercenter Handicap, da projektejer og projektleder, har deres organisatoriske tilhørsforhold der. Projektejer vil være Borgercenterchef på myndighedsområdet i Borgercenter Handicap.

Alle de aktiviteter der involverer familier til børn med handicap vil blive afviklet enten i Familiehuset eller i familiernes egne hjem. Familiehuset er en del af Borgercenter Handicap, men har en anden geografisk placering. Det betyder, at projektlederen fra Staben vil prioritere at have arbejdsplads i Familiehuset løbende under projektets forløb, for at kunne være tæt på deltagerne i projektgruppen og understøtte fremdriften i projektet bedst muligt. Alle medarbejdere i Familiehuset har erfaring med at arbejde med børn og unge med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse og deres familier. Derudover har alle medarbejdere taget relevant efteruddannelse, så de besidder kompetencerne til at arbejde med familiebehandling.

Se evt. bilag C med Borgercenter Handicaps organisationsdiagram.

Projektets organisationsstruktur

Styregruppe:

Borgercenterchef på myndighedsområdet i Borgercenter Handicap (projektejer)
Områdechef for børneområdet i Borgercenter Handicap (herunder Familiehuset)
Afdelingsleder i Staben i Borgercenter Handicap
1-2 Forældrerepræsentanter fra Forældrerådet i Borgercenter Handicap

Projektgruppe:

Projektleder fra Staben i Borgercenter Handicap
Afdelingsleder i Familiehuset
Faglig visitator fra Familiehuset
Familievejleder via Familievejlederordningen

1-2 familiekonsulenter fra Familiehuset

Opgavefordeling i projektet

Ansatte i projektet	Opgavefordeling
Projektleder	Har ansvar for at projektets brugermål realiseres. Projektlederen har kontakten til styregruppen og holder projektejerne løbende orienteret om projektets fremdrift. Det er projektlederens ansvar at sikre, at medlemmerne i projektgruppen leverer de opgaver, der er aftalt. Det er også projektlederens ansvar at sikre, at projektgruppens medlemmer får den nødvendige sparring og vejledning efter behov samt at sikre at alle medlemmerne modtager information om projektet rettidigt. Derudover er det projektlederens ansvar at registrere data, dokumentere og udarbejde statusskrivelser løbende i projektet.
Visitor	Visitoren skal afholde forsamlingen med forældrene, hvor de visiteres til projektet. I forbindelse med forsamlingen er det også visitorens opgave at teste forældrene med PSS testen. Det er visitorens opgave, at sikre videreformidling af information om de deltagende familier til projektlederen. Derudover er det visitorens opgave at være i dialog med psykolog og familiekonsulenterne om koordinering af forældrenes deltagelse i projektet, samt at kontakte familien, hvis familien ikke lever op til de aftaler, der er indgået. Det er visitoren der afholder den afsluttende evalueringssamtale med forældrene, hvor de efter gennemførelsen af et af de familierapeutiske forløb, igen udfører PSS testen. Visitor leverer data til projektlederen efter den afsluttende evalueringssamtale.
Psykolog	Forestå de terapitimer, der ligger i tilknytning til forløb A og B samt terapitimer i forløb C som enten individuel- og/eller parterapi.
Familiekonsulenter	Familiekonsulenternes opgave i projektet er indledningsvist at gennemføre uddannelse og dernæst certificering til henholdsvis PREP-kursusledere og KIFF-kursusledere. Når familiekonsulenterne er blevet certificeret kursusledere, vil det være deres opgave at afholde PREP og KIFF kurser i perioden januar 2016 til oktober 2017.
Familievejlederen	Det er familievejlederens opgave at lave en umiddelbar vurdering af, om de henviste familier er i målgruppen for projektet, og drøfte med forældrene om de er motiverede. Det er også familievejlederens opgave at videreformidle familiens data til visitoren. Derudover kan familievejlederen bidrage med viden omkring flow i rekrutteringen samt forventning om fremtidig tilgang.
Afdelingsleder	Det er afdelingslederens opgave at træde til, hvis der er behov for personalemæssige tiltag i projektgruppen, det være sig opsigelser, nyansættelser, opmærksomhed på personlige forhold mm. Det er derudover afdelingslederens opgave at følge projektet tæt og understøtte den daglige drift af projektet.

Videreførelse af projektets aktiviteter efter tilskudsperiodens udløb:

Familiehuset har en forventning om, at de allerede i projektets 2. år vil kunne begynde at udbyde PREP og KIFF kurser til familier med et barn med handicap, hvor udredningen af barnet ligger længere tilbage end tre måneder. Familiehuset har i dag løbende kontakt med omkring 200 familier årligt via kurser, råd- og vejledningsforløb samt individuelle familiebehandlingsforløb. Erfaringen fra disse forløb er, at der især er

behov for at styrke støtten til forældrene i forhold til kommunikationsvanskeligheder og samarbejdsproblemer, hvilket ikke i dag løftes tilstrækkeligt.

Vi vil gennem projektet undersøge, om evalueringsværktøjet PSS kan anvendes til at vurdere forældrenes stressniveau før og efter vores indsatser. Hvis det viser sig at være et effektivt redskab til dette, vil vi implementere bredt, således at vi kan måle på effekten af flere af Familiehuset indsatser.

Såfremt projektet viser de gode resultater, vi forventer, vil vi efter projektets ophør fortsætte med at tilbyde forældrene en indsats, der ligner den, som tilbydes via projektet. På den måde kan Familiehuset fremover blive en vigtig brik i forhold til at understøtte at familier til børn med handicap/kronisk sygdom bliver bedre til at mestre deres familieliv og hverdagsliv. Vi forventer, at vi vil kunne tilbyde en sådan indsats til 25-30 familier om året efter projektperiodens udløb.